

Перо Зубац

УСНУЛА ЈЕ

Уснула је сном детета
и њен зелени сан испунио је собу.
Мирисала је мајчина душица,
раслиће детињих радости,
мирисао је њех дах
на море пред зору, на рано лето,
њена је рука дисала на мом срцу
и нисам смео да се померим.
Покушавао сам да дишем као она,
али нисам умео,
у њеном сну корачао сам уз
неку мирну воду
и птице су ми слетале на рамена,
покушавао сам да волим као она
али нисам умео,
јер њена љубав не уме се
исказати речима
већ само шутњом,
дугом и меком,
као што је ова ноћ
у којој се дечачки радујем
данима у које њу је
љубити.

ОСАМА

Улазиш у моју осаму сва ваздушаста и питка
и тражиш трагове зла у моме слепоочју.
Насељаваш се у мене, као глас дечака витка,
у овој пустој соби, најдаљем нашем оточју.

Глас ти је једва видљив ал мисао ти чујем,
реч неизговорена глади ти надлактицу.
Недоплетеном мрежом од дана које снујем
ловим у твојим зенама неухватљиву птицу.

Волети, бити сам, омамљен нечујним мирисом
твога присуства, твога недодира.
Сањати друго пролеће, измаглицу над Тисом,
на уснама ти фрулу у коју лето свира.

Минуће глад и немир, згаснуће невера.
Згрумењена жал већ ће се расплинути.
Ојужићу у теби ја саткан од севера,
преболећемо све ал љубав неће минути.

ВЕЧЕРЊА

Прошапћи. Већ је доцкан.
Ухо је моје будно. Ноћ шкољка.
Који ли ће уснути број коцка
у коју је сточена сва моја бољка?

Говори. Час је сумње.
У длан би цео сан да се згусне.
Улећу утваре ноћас у ме
речи топле као твоје усне.

КАД НЕ БУДЕ ТЕ

Детињства зарни предели
кад прође љубав, вреде ли?

Младости ведри предели
кад љубав прође, вреде ли?

Љубави топли предели
кад не буде те, вреде ли?

МОСТАРСКЕ КИШЕ

У Мостару сам волео неку Светлану једне јесени,
јао кад бих знао са ким сада спава,
не би јој глава, не би јој глава,
јао кад бих знао ко је сада љуби,
не би му зуби, не би му зуби,
јао кад бих знао ко то у мени бере кајсије.
још незреле.

Говорио сам јој ти си дериште, ти си блесавица,
све сам јој говорио.
И плакала је на моје руке, на моје речи,
говорио сам јој ти си анђео, ти си ђаво,
тело ти зрело, што се правиш светица,
а падале су сву ноћ неке модре кише
над Мостаром.

Није било сунца, није било птица, ничег није било,
питала ме је имам ли брата, шта студирам,
јесам ли Хрват, волим ли Рилкеа,
све ме је питала.
Питала ме је да ли бих могао са сваком тако,
сачувај боже,
да ли је волим, тихо ме питала,
а падале су над Мостаром неке модре кише,
она је била раскошно бела у собној тмини
ал није хтела то да чини,
није хтела, ил није смела,
враг би је знао.

Јесен је, та мртва јесен у окнима,
њене очи птица, њена бедра срна,
имала је младеж, младеж је имала,
не смем да кажем,
имала је младеж, мали, љубичаст,
или ми се чини.
Питала ме је да ли сам Хрват, имам ли девојку,
волим ли Рилкеа — све ме је питала,
а на окну су ко божийни звончићи мога детињства
звониле капи
и ноћна песма текла тихано низ Доњу махалу,
Еј, Сулејмана отхранила мајка.

Она је прострла своје године по паркету,
Њене су усне биле пуне ко зреле брескве,
њене су дојке биле топле ко мали псићи.
Говорио сам јој да је глупава, да се прави важна,
Светлана, Светлана знаш ли ти да је атомски век,
Де Гол, Гагарин и којештарије,
све сам јој говорио,
она је плакала, она је плакала.

Водио сам је по Кујунџилуку, по ашчиницама,
свуда сам је водио,
у пећине је скривао, на чардак носио,
под мостовима се играли жмурке, Неретва ждребица,
под Старим мостом Црњанског јој говорио,
што је диван, шапутала је, што је диван.

Колена јој цртао у влажном песку,
смејала се тако ведро, тако невино,
ко први љиљани,
у џамије је водио, Карађоз-бег мртав, премртав
под тешким турбетом;
на гроб Шантићев цвеће је однела,
мало је плакала, као и све жене,
свуда је водио.

Сад је ово лето, сад сам сасвим други,
пишем неке песме,
у једном листу пола ступца за Перу Зупца
и ништа више,
а падале су сву ноћ над Мостаром неке
модре кише,
она је била раскошно бела у собној тмини
ал није хтела то да чини,
није хтела, ил није смела,
враг би јој знао.

Ни оно небо, ни оно облачје, ни оне кровове,
бледуњава сунце — изгладнелог дечака над Мостаром
не смем заборавити,
ни њену косу, њен мали језик као јагоду,
њен смех што је умео заболети као клетва;
ону молитву у капели на Бијелом бријегу,
бог је велики, говорила је, надживеће нас;
ни оне тешке, модре кише,
о јесен бесплодна, њена јесен. . .

Говорила је о филмовима, о Џемсу Дину,
све је говорила,
мало тужно, мало плачљиво о Карењини;
говорила је Клајд Грифитс не би умео ни
мрава згазити,
смејао сам се, он је убица, ти си дете;

ни оне улице, оне продавнице последњег издања
»Ослобођења«, ни оно грожђе полусвело
у изложима не уем заборавити,
ни ону бесплодну горку јесен над Мостаром,
оне кише,
љубила ме је по целе ноћи, грлила ме
и ништа више, мајке ми,
ништа друго нисмо.

После су опет била лета, после су опет биле кише,
једно једино мало писмо из Љубљане,
откуда тамо,
ни оно лишће по тротоарима, ни оне дане,
ја више не могу, ја више не уем
избрисати.

Пише ми, пита ме шта радим, како живим,
имам ли девојку,
да ли икада помислим на њу, на ону јесен,
на оне кише,
она је и сад, каже, иста, куне се богом,
потпуно иста,
да јој верујем, да се смејем,
давно сам, давно, проклео Христа
а и до ње ми баш није стало,
клела се не клела,
мора се тако, не вреде лажи.

Говорио сам јој о Љермонтову, о Шагалу,
све сам јој говорио,
вукла је са собом неку стару Цвајгову књигу,
читала по подне,
у коси јој било запретано лето, жутило сунца,
мало мора,
прве јој ноћи и кожа била помало слана,
рибе заспале у њеној крви;
смејали смо се дечацима што скачу с моста
за цигарете,
смејали се јер није лето, а они скачу — баш су деца,
говорила је: могу умрети, могу добити
упалу плућа. . .

Онда су долазиле њене ћутње, дуге, предуге,
могао сам слободно мислити о свему,
разбистрити Спинозу,
сате и сате могао сам комотно гледати друге,
бацати облутке доле, низ стење,
могао сам сасвим отићи некуд, отићи далеко,
могао сам умрети онако сам у њеном крилу,
самљи од свију,
могао сам се претворити у птицу, у воду,
у стену,
све сам могао. . .

Прсте је имала дугачке, крхке, бескрвне а хитре,
играли смо се буба-мара и скривалице,
Светлана изађи, ето те под стеном,
нисам ваљда ћорав,
нисам ја блесав, хајде, шта се каниш,
добићеш батине;
кад је она тражила — могао сам побећи
у саму реку — нашла би ме,
намирише ме, каже, одмах,
позна ме добро.
Нисам јој никад веровао,
ваљда је стално ћурила кроз прсте.
Волела је кестење, купили смо га по Рондоу,
носила га у собу, вешала о кончиће,
волела је руже, оне јесење, ја сам јој доносио,
кад свену стављала их је у неку кутију.
Питао сам је шта мисли о овом свету,
верује ли у комунизам, да ли би се мењала
за Наташу Ростову, свашта сам је питао,
понекад глупо, знам ја то и те како;
питао сам је да ли би волела малог сина,
рецимо плавог,
скакала је од усхићења — хоће, хоће,
а онда, наједном, падала је у неке туге
ко мртво воће:
не сме и не сме, види ти њега, као да је она
пала с Јупитера,
ко је то, рецимо, Зубац Пера па да баш он
а не неко други,
таман посла, као да је он у најмању руку
Брандо или такви.

Говорио сам јој ти си глупа, ти си паметна,
то си ђаво, ти си анђео,
све сам јој говорио.
Ништа ми није веровала.
Би сте мушкарци рођени лажови,
ви сте хуље,
свашта је говорила.
А падале су над Мостаром неке модре кише. . .

Стварно сам волео ту Светлану
једне јесени,
јао, кад бих знао са ким сада спава,
не би му глава, не би му глава,
јао, кад бих знао ко је сада љуби,
не би му зуби, не би му зуби,
јао кад бих знао ко то у мени
бере кајсије, још незреле.